

ПОЛОНИСТИЧНИ СЪБИТИЯ ПРЕЗ МЕСЕЦ МАРТ

През месец март 2015 г. Факултетът по славянски филологии на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ съвместно с Полския институт в София организира две събития, предназначени както за българските слависти, така и за почитателите на полската култура и език в България. В рамките на двете инициативи в страната ни гостува д-р Александра Ахтелик и бе представена антология на полска поезия в превод на Първан Стефанов.

Д-р Ахтелик от Силезийския университет е специалист в областта на културологията, интердисциплинарните изследвания и преподаването на полски език като чужд. На срещата си с полонистите в Софийския университет, проведена на 17 март, полската гостенка изнесе две лекции и проведе практически занятия със студентите, изучаващи полски език. Първият разговор засягаше обществените ритуали в Полша, като беше разгледано в исторически и социален план тяхното формиране и бяха съпоставени с български модели на поведение. На пословичното славянско гостоприемство, традицията на размяна на подаръци според принципа за взаимност *doutdes*, предпочитаните и избягваните теми за общуване беше посветена дискусията на д-р Ахтелик с българската публика. Последваха викторината по полски език и култура, предназначена за студентите, и втората лекция, представяща кича в съвременното полско общество. След опита да се дефинира понятието и да се обясни засилването на масовата култура бяха дадени примери за широкото разпространение на популярното и посредственото – от джуджетата, украсяващи градините, до религиозния кич в католическа Полша.

Полската лекторка посети и Филологическия факултет на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“, а на 19 март се срещна с преподаватели в Софийския университет, с които обсъди преподаването на социокултурни компетентности и културни реалии.

Другото събитие през миналия месец, свързано с полската култура, бе представянето на 23 март на антологията „Полска поезия в превод на Първан Стефанов“¹. Освен декана на Факултета по славянски филологии и официални-

¹ Полска поезия в превод на Първан Стефанов. Антология. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2015.

те представители на Полския институт и на Университетското издателство присъстваха близки и приятели на видния преводач, както и любители на полската литература. Вечерта бе открита от проф. дфн Панайот Карагъзов, който акцентира не само върху високата художествена стойност на преведените стихове, но също така говори за личността на Първан Стефанов, за неговата скромност и артистично присъствие. Останалите участници – роднини и дългогодишни приятели – също наблегнаха в изказванията си върху спомените си за покойния творец, от които личеше обич и уважение към него, както и дълбокото признание на поетичното му дело. Стихове от антологията чете актьорът Богдан Глишев, а вечерта завърши със запис на Първан Стефанов, в който той споделя свои размисли за полската поезия, за нейната артистична изящност и тематично богатство.

Антологията съдържа произведения на двадесет полски поети и обхваща почти цялото преводно дело на Първан Стефанов в областта на полското художествено слово. В увода си към книгата проф. Карагъзов представя основните тематични полета в преведените стихове, през чиято призма разкрива и динамиката на полския литературен живот през последните десетилетия. Антологията свидетелства за многоаспектните търсения на полското изкуство и версификаторското майсторство на видните му творци – от „неокласицистичните куплети на Л. Стаф²“ и „пролетарската ударност на стиховете на Вл. Броневски“ до „раздвижения безпунктуационен бял стих на Т. Ружевиц“. Тематично присъстват стихотворения, посветени на хипостазите на майката (биологичната майка, фикционалната майка и събирателната „Майка Полша“), на отражението на световните войни и политическите промени върху творците, на религиозните умозрения и на тревожните размисли на поетите за съвременното им, за родината и за поетическото изкуство.

Именно Поезията, която е „общ знаменател на многобройните тематични кръгове на антологията“ и която е възпята като „реален и въображаем вечно самовъзпроизвеждащ се художествен феномен“, беше причината толкова приятели на „майстора на поетическото слово“ Първан Стефанов и почитатели на артистичните достижения на полската култура да присъстват на представянето на книгата „Полска поезия в превод на Първан Стефанов“.

Кристиян Янев

² Всички цитати са от увода на проф. дфн Панайот Карагъзов към изданието.